

18. 11. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K některým otázkám náhrady škody způsobené zvířetem

Občanský zákoník obsahuje zvláštní pravidla pro náhradu škody způsobené zvířetem v ustanovení § 2933 až § 2935. Tato právní úprava se samozřejmě použije pouze v případě, že odpovědnost za způsobenou škodu zvířetem není upravena zvláštním předpisem.

Důvodová zpráva k občanskému zákoníku žádné vysvětlení jednotlivých ustanovení právní úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem neuvádí a pouze odkazuje na skutečnost, že předešlá právní úprava zvláštní ustanovení o škodě způsobené zvířetem neobsahovala.[\[1\]](#)

Přestože by se mohlo na první pohled zdát, že uvedená ustanovení upravující náhradu škody jsou poměrně jasná, v praxi se i přesto objevují problémy při jejich výkladu.

Osoba povinná k náhradě škody způsobené zvířetem

Občanský zákoník v § 2933 označuje za osobu povinnou k náhradě škody způsobené zvířetem předně vlastníka zvířete, a to *ať již bylo zvíře pod jeho dohledem nebo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, anebo se zatoulalo nebo uprchlo. Osoba, které zvíře bylo svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem.* Dále pak podle § 2934 občanského zákoníku *slouží-li domácí zvíře vlastníku k výkonu povolání či k jiné výdělečné činnosti nebo k obživě, anebo slouží-li jako pomocník pro osobu se zdravotním postižením, zproští se vlastník povinnosti k náhradě, prokáže-li, že při dozoru nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost, anebo že by škoda vznikla i při vynaložení potřebné pečlivosti. Za týchž podmínek se povinnosti k náhradě zproští i ten, komu vlastník zvíře svěřil.*

Otázkou, kdo je osobou, která nahradí škodu způsobenou zvířetem podle § 2933 a § 2934 občanského zákoníku, se v nedávné době zabýval Nejvyšší soud, a to konkrétně v rozsudku ze dne 13. 2. 2020, sp.zn. 25 Cdo 2681/2019. Nejvyšší soud v tomto rozsudku konstatoval, že osobami povinnými k náhradě škody podle ustanovení § 2933 občanského zákoníku jsou vlastník zvířete a s ním společně a nerozdílně osoba, které bylo zvíře svěřeno, nebo která zvíře chová nebo jinak používá, neboť účelem rozšíření okruhu pasivně legitimovaných osob a založení jejich solidární odpovědnosti je usnadnění pozice poškozeného při vymáhání náhrady škody. V případě vlastníka pak nezáleží na faktickém stavu, ale jeho odpovědnost se odvozuje od stavu právního, tj. od jeho vlastnického práva.

Osobou, která nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem, je tedy *„osoba, které bylo zvíře vlastníkem svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, zejména osoba, do jejíž péče bylo zvíře s důvěrou přenecháno do ochrany, pod dozor nebo vedení, která ho pro jiného opatruje, stará se o něj, vykonává nad ním dohled nebo realizuje jeho užitnou hodnotu ve svůj prospěch. Svěření předpokládá získání detence zvířete od jiného. Nemusí k němu dojít přímo od vlastníka, ani na základě smlouvy, postačuje pouhá společenská úsluha. Nevyžaduje se více či méně formální předání zvířat, rozhodující je dohoda (byť i konkludentní) mezi vlastníkem a osobou, jíž se zvíře svěřuje. Není rozhodné, zda jde o svěření trvalé či dočasné, úplatné nebo bezúplatné. Pro stanovení toho, kdo má zvíře svěřené, mohou sloužit různé indicie – péče o přístřeší, zdraví, bezpečí a obživu zvířete, hrazení nákladů na obživu zvířete, úhrada za pojištění zvířete z důvodu možného*

způsobení újmy, používání zvířete v hospodářství či v domácnosti apod.“^[2] V této souvislosti je třeba připomenout, že obdobně se již dříve vyjadřovala i odborná literatura.^[3]

Nejvyšší soud se v tomto rozhodnutí dále také zabýval věcmi tvořícími součást společného jmění manželů, přičemž podle jeho názoru okolnost, že věci ve společném jmění manželů jsou ve vlastnictví každého z manželů stačí k tomu, aby je-li takovou věcí zvíře, jež způsobilo škodu, byl povinen k náhradě takové škody podle § 2933 občanského zákoníku jako vlastník kterýkoli z manželů. Podle Nejvyššího soudu pak okolnost, že zvíře slouží k podnikání jen jednomu z manželů, že by při vypořádání společného jmění manželů připadlo tomu, kdo je pro svou potřebu užívá a kdo k tomu má potřebná povolení, uvedený závěr o povinnosti druhého manžela k náhradě škody nijak nevyklučuje.

Pokud se pak jedná o možnost naplnění liberačního důvodu podle § 2934 občanského zákoníku, tak i tímto se Nejvyšší soud v dané věci zabýval, neboť tento připadal v úvahu s ohledem na skutečnost, že zvíře sloužilo k výdělečné činnosti.

Nemajetková újma spočívající v jinak neodčinitelném osobním neštěstí dle § 2971 občanského zákoníku

Úprava odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem podle § 2933 občanského zákoníku zakládá, tak jak vyplývá ze shora uvedeného, objektivní odpovědnost vlastníka zvířete za způsobenou újmu. Tedy vlastník odpovídá za způsobenou újmu došlo-li v příčinné souvislosti s počínáním zvířete ke vzniku újmy, a to bez ohledu na to, zda vlastník zvířete porušil svou právní povinnost. K odpovědnosti vlastníka se tedy nevyžaduje zavinění a poškozenému postačí prokázat, že v důsledku chování zvířete vlastníka mu vznikla újma.

Pokud se však jedná o nemajetkovou újmu spočívající v jinak neodčinitelném osobním neštěstí dle § 2971 občanského zákoníku, tak předpoklady nároku na náhradu této nemajetkové újmy se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 28. 3. 2019, sp.zn. 25 Cdo 972/2018, kdy se jednalo konkrétně o předpoklady nároku na náhradu nemajetkové újmy majitele zvířete poraněného zvířetem jiné osoby podle § 2971 občanského zákoníku.

Nejvyšší soud v uvedeném rozhodnutí sp.zn. 25 Cdo 972/2018 dospěl k závěru, že *„přestože vlastník je povinen hradit újmu způsobenou jeho zvířetem bez ohledu na protiprávnost a zavinění, musí žalobce požadující náhradu nemajetkové újmy spočívající v jinak neodčinitelném osobním neštěstí (§ 2971 občanského zákoníku) tvrdit a prokázat, že újma byla způsobena protiprávním činem, například tím, že žalovaný vlastník při zacházení se psem porušil z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženíhodné. Za osobní neštěstí, které je podmínkou pro přiznání náhrady za nemajetkovou újmu podle § 2971 občanského zákoníku, nelze považovat situaci, kdy chovatel psa poškozeného na zdraví jiným psem ztratil možnost zúčastňovat se s ním závodů a výstav, avšak svého psiho společníka neztratil, nadále s ním žije, chodí na procházky i na cvičiště, i když již jen pro zábavu a nikoli z důvodu výcviku na závody, byť je pes jeho jediným společníkem.*“^[4] V uvedeném případě nebylo na straně vlastníka zvíře, které způsobilo škodu, soudem shledáno hrubě nedbalé jednání, navíc ani u poškozeného se podle názoru soudu nejednalo o osobní neštěstí ve smyslu § 2971 občanského zákoníku. Je třeba připomenout, že podle § 2971 občanského zákoníku *odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženíhodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.*

Nutno taktéž zdůraznit, že s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti v uvedené věci nebylo možné dovodit zásah do základních práv chráněných první částí občanského zákoníku, který by zakládal

důvod k náhradě nemajetkové újmy podle § 2956 občanského zákoníku, a proto se tedy Nejvyšší soud předpoklady nároku na náhradu této nemajetkové újmy nezabýval.

Závěr

Ačkoliv by se mohlo zdát, že ustanovení občanského zákoníku upravující náhradu škody způsobené zvířetem neponechávají prostor pro pochybnosti při výkladu této problematiky, z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu je zřejmé, že k problémům při aplikaci daných ustanovení v praxi stále dochází.

Mgr. Markéta Fulínová,
advokátka

[Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

Fax: +420 270 005 537

e-mail: info@tdpa.cz

[1] Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz

[2] rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 2. 2020, sp. zn. 25 Cdo 2681/2019

[3] K tomu například blíže BEZOUŠKA, Petr. § 2933 [Náhrada škody způsobené zvířetem]. In: HULMÁK, Milan, BEDNÁŘ, Václav, BEZOUŠKA, a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1627.

[4] rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2019, sp. zn. 25 Cdo 972/2018

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)